

Правила поводження з ртуттю

Ртуть - метал сріблясто-білого кольору, у звичайних умовах легко рухома рідина, що при ударі поділяється на дрібні кульки, у 13,5 разів важча за воду. Температура плавлення - 38,87⁰С. З підвищенням температури випаровування ртуті збільшується. **Пари ртуті та її сполуки дуже отруйні.**

З потраплянням до організму людини через органи дихання, ртуть акумулюється та залишається там на все життя.

При потрапленні навіть невеликої кількості ртуті чи її сполук в організм людини, необхідно негайно звернутися за медичною допомогою!

Встановлено максимально припустиму концентрацію парів ртуті: для житлових, дошкільних, учбових і робочих приміщень - 0,0003 мг/м³; для виробничих приміщень - 0,0017 мг/м³. Концентрація парів ртуті в повітрі понад 0,2 мг/м³ викликає гостре отруєння організму людини.

Симптоми гострого отруєння проявляються через 8-24 години: починається загальна слабкість, головна біль та підвищується температура; згодом - болі в животі, розлад шлунку, хворіють ясна.

Хронічне отруєння є наслідком вдихання малих концентрацій парів ртуті протягом тривалого часу. Ознаками такого отруєння є: зниження працездатності, швидка стомлюваність, послаблення пам'яті і головна біль; в окремих випадках можливі катаральні прояви з боку верхніх дихальних шляхів, кровотечі ясен, легке тремтіння рук та розлад шлунку. Тривалий час ніяких ознак може й не бути, але потім поступово підвищується стомлюваність, слабкість, сонливість; з'являються - головна біль, апатія й емоційна нестійкість; порушується мовлення, тремтять руки, повіки, а у важких випадках - ноги і все тіло. Ртуть уражає нервову систему, а довгий вплив її викликає навіть божевілля.

Перша допомога при отруєнні парами ртуті:

- при важких гострих отруєннях через рот негайно промийте шлунок водою з 20-30 гр. активованого вугілля, або білковою водою (збитий з водою яєчний білок), після чого дайте молоко, а потім проносе;

- при гострих отруєннях вивести постраждалого із зони ураження, забезпечити повний спокій, потім госпіталізувати;

- при легкій, початковій формі не контактувати з ртуттю 3-4 тижні і забезпечити лікування в стаціонарних умовах.

Захист - промислові фільтруючі протигазу марки "Г", респіратор протигазовий РПГ-67-Г.

Дії населення при розливі ртуті в приміщенні

Якщо в приміщенні розбито ртутний градусник:

- виведіть з приміщення всіх людей, у першу чергу дітей, інвалідів, людей похилого віку;

- відчиніть настіж усі вікна у приміщенні;

- максимально ізолюйте від людей забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері;

- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;

- негайно починайте збирати ртуть: збирайте спринцівкою великі кульки і відразу скидайте їх у скляну банку з розчином (2 г перманганату калію на 1 літр води), більш дрібні кульки збирайте щіточкою на папір і теж скидайте в банку. Банку щільно закрийте кришкою. Використання пілососу для збирання ртуті – забороняється;

- вимийте забруднені місця мильно-содовим розчином (400 грамів мила і 500 грамів кальцинованої соди на 10 літрів води) або розчином перманганату калію (20 грамів на 10 літрів води);

- зачиніть приміщення після обробки так, щоб не було сполучення з іншими приміщеннями і провітрюйте протягом трьох діб;

- утримуйте в приміщенні, по можливості, температуру не вище 18-20⁰С для скорочення термінів обробки протягом проведення всіх робіт;

- вичистіть та промийте міцним, майже чорним розчином марганцівки підошви взуття, якщо ви наступили на ртуть.

Якщо ртуті розлито більше, ніж у градуснику:

- зберігайте спокій, уникайте паніки;

- виведіть з приміщення всіх людей, надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку - вони підлягають евакуації в першу чергу;

- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;

- відчиніть настіж усі вікна;

- ізолюйте максимально забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері;

- швидко зберіть документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;

- вимкніть електрику та газ, загасіть вогонь у грубах перед виходом з будинку;

- негайно викликайте фахівців через місцевий державний орган з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. У крайньому випадку - зателефонуйте в поліцію.

Боротьба з великою кількістю ртуті та її парів дуже складна. Хіміки називають її **демеркуризацією**.

Демеркуризація має проводитись двома способами:

- хіміко-механічним - механічний збір кульок ртуті з подальшою обробкою забрудненої поверхні хімічними реагентами (після такого способу обробки приміщення потребує посиленого провітрювання);

- механічним - механічний збір кульок ртуті з поверхні з наступною заміною підлоги, штукатурки або капітальним ремонтом будівлі (цей спосіб може застосовуватися разом з хіміко-механічним).

Якщо ви виявили або побачили кульки ртуті в будь-якому іншому місці, будь ласка, негайно сповістіть про це державну службу з надзвичайних ситуацій за телефоном "101".